

Privacy en internet

Vastgesteld februari 2008
Geactualiseerd oktober 2014

Inhoud

1.	Inleiding	3
2	Wat zijn persoonsgegevens	3
2.1	Definitie	3
2.2	Bijzondere persoonsgegevens	3
2.3	Beeldmateriaal	3
3	Verplichtingen van de verantwoordelijke.....	3
3.1	Voorafgaand aan de publicatie	3
3.2	Bij publicatie.....	4
3.3	Na publicatie	5
4.	De praktijk binnen het Atlas College	5
4.1	Algemene richtlijnen	5
4.2	Persoonsgegevens op websites	5
4.3	Persoonsgegevens via internet	6
5.	Bronvermelding	6
Bijlagen.....		6
1.	Stroomschema.....	6
2.	Model privacyreglement.....	6

1. Inleiding

Via het internet kunnen op vrij eenvoudige wijze persoonsgegevens worden gepubliceerd, bijvoorbeeld via websites, fora en weblogs. Door de aard van het medium kan in principe elke internetgebruiker over deze gegevens beschikken. Dit kan grote gevolgen hebben voor degene wiens gegevens op het internet zijn beland.

In de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) zijn regels vastgelegd voor de verwerking van persoonsgegevens in al dan niet geautomatiseerde bestanden. Deze wet geldt ook voor het internet, omdat dit in feite één groot digitaal bestand is waarin gegevens kunnen worden gevonden d.m.v. een zoekmachine.

De hoofdregel van de Wbp is dat iedereen die persoonsgegevens publiceert zelf verantwoordelijk is voor de naleving van de wet. Particulieren, ondernemingen, organisaties en instellingen moeten zich voorafgaand aan de publicatie afvragen of deze is toegestaan en zo ja, aan welke voorwaarden moet worden voldaan.

2 Wat zijn persoonsgegevens

2.1 Definitie

In de wet wordt een persoonsgegeven gedefinieerd als: 'elk gegeven betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon'. Daarbij gaat het niet alleen om identificatie d.m.v. voor- en achternaam maar ook om indirect identificerende gegevens als telefoonnummer, woonadres, functie, eigenschappen, opvattingen en gedragingen waarmee een persoon wordt onderscheiden van andere personen.

2.2 Bijzondere persoonsgegevens

Gegevens m.b.t. tot iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven, lidmaatschap van een vakvereniging alsmede strafrechtelijke gegevens behoren tot de bijzondere persoonsgegevens. Hiervoor gelden strengere regels dan voor de gewone persoonsgegevens.

2.3 Beeldmateriaal

Ook foto's, video- en geluidsopnamen van herkenbare personen zijn persoonsgegevens. 'Herkenbaar' moet hier ruim worden opgevat; het zichtbaar zijn van voor een persoon kenmerkende kleding kan al voldoende zijn om van 'herkenbaar' te spreken. Foto's en video's geven informatie over iemands ras. Ze behoren dus tot de categorie 'bijzondere persoonsgegevens'.

3 Verplichtingen van de verantwoordelijke

3.1 Voorafgaand aan de publicatie

Degene die verantwoordelijk is voor de publicatie, zal voordat de publicatie plaatsvindt vast moeten stellen of de publicatie een legitiem doeleinde dient en of dat doel verenigbaar is met het doel waarvoor de gegevens oorspronkelijk zijn verkregen.

De verantwoordelijke moet toestemming aan de betrokkenen vragen voor publicatie of kunnen onderbouwen dat de publicatie noodzakelijk is. Dat kan het geval zijn: voor de uitvoering van een overeenkomst, om te voldoen aan een specifieke wettelijke verplichting, vitaal belang, een goede vervulling van een specifieke publiekrechtelijke taak of een afweging van belangen.

Bijzondere persoonsgegevens (waaronder beeldmateriaal) mogen overigens uitsluitend met toestemming van de betrokkenen gepubliceerd worden of als deze de gegevens zelf bewust openbaar heeft gemaakt.

In de schoolpraktijk zullen deze situaties zich echter niet snel voordoen. Uitgangspunt blijft dus dat toestemming gevraagd moet worden.

Toestemming

Voor een publicatie op internet moet ondubbelzinnig, en als het bijzondere persoonskenmerken betreft zelf 'uitdrukkelijk', toestemming zijn verleend. Het principe 'wie zwijgt, stemt toe' mag niet worden gehanteerd.

Een eenmaal verleende toestemming kan altijd worden ingetrokken. Het voortduren van de publicatie is dan onrechtmatig. Dat betekent dat de verantwoordelijke ervoor moet zorgen dat een publicatie op internet van persoonsgegevens ongedaan gemaakt kan worden.

Voor de verwerking van persoonsgegevens van personen onder de zestien jaar moet toestemming gegeven worden door de ouders of wettelijke vertegenwoordiger(s).

3.2 Bij publicatie

Degene die verantwoordelijk is voor een publicatie op internet moet de betrokkene op eigen initiatief inzicht geven in het doel van de publicatie, hoe en welke persoonsgegevens verwerkt worden en hij moet bekendmaken wie hij is. Deze informatieplicht geldt niet als de betrokkene toestemming heeft gegeven voor de publicatie. Dan kan worden volstaan met het publiceren van een privacy-verklaring (Zie bijlage).

Meldingsplicht

In beginsel is men verplicht de verwerking van persoonsgegevens te melden bij het CBP, tenzij de verwerking onder het Vrijstellingsbesluit valt. Op dit moment bestaan er echter nog geen expliciete vrijstellingen voor internetpublicaties. Daar wordt wel aan gewerkt. De verwachting is dat onder meer het publiceren van persoonsgegevens op een intranet vrijgesteld zal worden van melding bij het CBP. Ook bij een vrijstelling van de meldingsplicht blijven de overige bepalingen van de Wbp onverkort van kracht.

Beveiliging

Verantwoordelijken voor publicaties op internet moeten adequate beveiligingsmaatregelen treffen, zeker als het de publicatie van bijzondere persoonsgegevens betreft. Met name moet rekening gehouden worden met het risico van verdere verwerking voor een ander doeleinde dan waarvoor de gegevens oorspronkelijk zijn verzameld en gepubliceerd.

Wat een passend beveiligingsniveau is, is afhankelijk van de stand van de techniek, het soort persoonsgegevens, de soort verwerking, de kosten die aan de beveiliging verbonden zijn en de risico's voor betrokkenen.

De verantwoordelijke voldoet aan de veiligheidsnorm die in de Wbp wordt gehanteerd als deze ervoor zorgt dat:

- persoonsgegevens niet onnodig worden gepubliceerd;
- specifieke pagina's met persoonsgegevens afgeschermd zijn voor zoekmachines;
- wachtwoorden of andere passende methoden worden gebruikt om de doelgroep af te bakenen;
- het gegevenstransport beveiligd is d.m.v. een SSL-protocol;

- machines en achterliggende databases beveiligd zijn tegen onbevoegde toegang door derden.

3.3 Na publicatie

Ook na publicatie moet de verantwoordelijke zich inspannen om te blijven voldoen aan de Wbp. Dat betekent bijvoorbeeld dat gegevens die met toestemming van de betrokkene zijn gepubliceerd, verwijderd moeten worden als deze zijn of haar toestemming intrekt. Ook gegevens die niet meer juist en nauwkeurig zijn, moeten worden verwijderd.

4. De praktijk binnen het Atlas College

4.1 Algemene richtlijnen

De school kan zo goed mogelijk voldoen aan de Wbp door als volgt te handelen.

1. Persoonsgegevens worden bij voorkeur gepubliceerd via een intranet.
2. Indien publicatie via het openbare net noodzakelijk of wenselijk is, wordt toestemming gevraagd aan de betrokkenen, met uitzondering van de bij punt 6 beschreven publicatie van beeldmateriaal.
3. Bij publicatie van persoonsgegevens op internet wordt er waar mogelijk voor gezorgd dat de informatie alleen toegankelijk is voor de doelgroep waarvoor deze bestemd is en worden pagina's met persoonsgegevens afgeschermd van zoekmachines.
4. Degene die verantwoordelijk is voor publicaties op internet zorgt ervoor dat achterhaalde, onjuiste of door de betrokkenen niet (meer) gewenste informatie direct wordt verwijderd.
5. De school zorgt ervoor dat:
 - het gegevenstransport beveiligd is d.m.v. een SSL-protocol,
 - machines en achterliggende databases beveiligd zijn tegen onbevoegde toegang door derden,
 - de bezoeker op alle websites van het Atlas College een privacy-reglement kan raadplegen.
6. Voor het publiceren van foto's/video's van (les)activiteiten waarop leerlingen afgebeeld zijn, wordt uit praktische overwegingen een uitzondering gemaakt. Deze worden gepubliceerd tenzij een betrokkene daar achteraf bezwaar tegen maakt. Bij de foto's/video's worden geen namen vermeld van degenen die zijn afgebeeld, tenzij de betrokkene daar uitdrukkelijk toestemming voor heeft verleend. (Zie ook de regeling *Richtlijnen maken en gebruiken van (portret)foto's.*)

4.2 Persoonsgegevens op websites

Op de website van het Atlas College en de sites van de locaties worden op verschillende manieren persoonsgegevens gepubliceerd. In al deze gevallen zal degene die verantwoordelijk is voor deze publicaties bovenstaande richtlijnen in acht moeten nemen.

Daarbij gaat het onder meer om:

- namen en functies (o.a. directieleden en contactpersonen),
- lijsten van geslaagde leerlingen (bevatten naam, woonplaats, soort diploma),

- ouderbulletins (bevatten vaak informatie over personeelsleden),
- digitale schoolkranten (kunnen persoonsgegevens bevatten over o.a. medewerkers en leerlingen),
- schoolgidsen (hierin worden namen vermeld van directieleden en andere functionarissen),
- (beeld)verslagen van activiteiten (herkenbaar afgebeelde leerlingen en medewerkers),
- roosters en roosterwijzigingen (bevatten namen van docenten).

4.3 Persoonsgegevens via internet

Het is mogelijk om via internet inzage te krijgen in de schoolvorderingen van leerlingen. Deze gegevens kunnen alleen ingezien worden door de direct betrokkenen (leerlingen en ouders). (Zie verder *Reglement verwerking persoonsgegevens leerlingen en protocol Informatie aan gescheiden ouders.*)

5. Bronvermelding

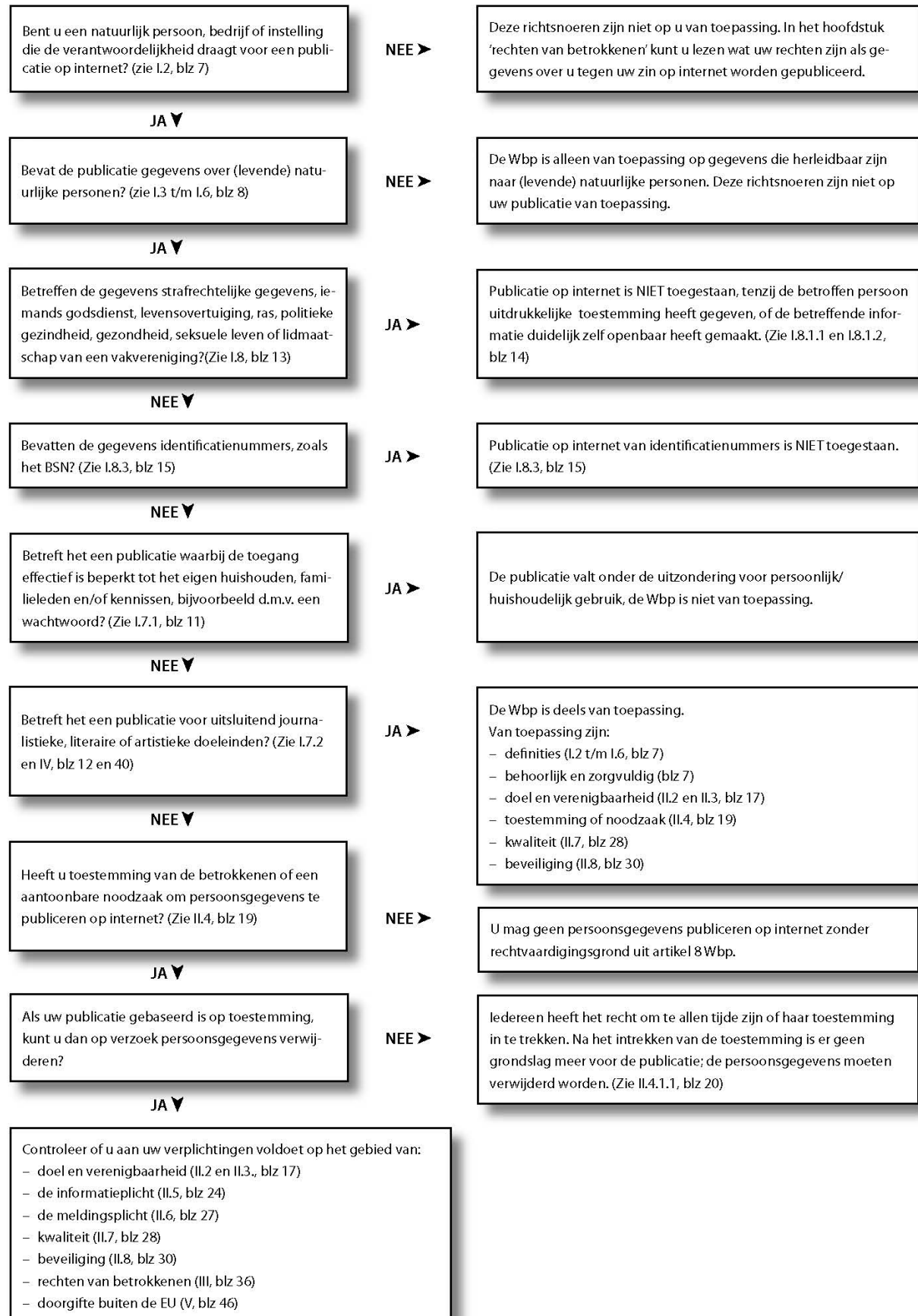
Voor deze notitie is gebruik gemaakt van de in oktober 2007 door het College bescherming persoonsgegevens (CBP) gepubliceerde *'Richtsnoeren publicatie van persoonsgegevens op internet'*. In deze zestig pagina's tellende brochure behandelt het CBP de hoofdlijnen van de beoordeling van een publicatie van persoonsgegevens op internet, onder de geldende privacywetgeving en jurisprudentie. Andere wettelijke beperkingen, zoals de Auteurswet, zijn in de richtsnoeren buiten beschouwing gelaten.

Bijlagen

1. Stroomschema

2. Model privacyreglement

Bijlage 1: Stroomschema

MODEL PRIVACYVERKLARING

Voorbeeld privacyverklaring van een discussieforum

Een goede privacyverklaring van een fictieve website met een openbaar discussieforum over een ziekte kan er als volgt uitzien: ¹¹³⁾

1 Identiteit

De verantwoordelijke voor deze website is de stichting <naam>, Voorbeeldstraat 1, 1000 AB te Haarlem. De stichting is bereikbaar via info@<naamwebsite>.nl

2 Doeleinde

Via deze website en in het bijzonder het discussieforum wil de stichting kennisuitwisseling in de breedste zin bevorderen over de ziekte X, zowel door experts als door geïnteresseerden.

3 Gevraagde informatie

Voor het leveren van bijdragen aan het discussieforum is registratie verplicht. Deelnemers zijn verplicht om hun voor- en achternaam op te geven, e-mailadres, het gewenste wachtwoord en het gewenste pseudoniem waaronder de bijdragen worden gepubliceerd. Bij de registratie wordt tevens het IP-adres vastgelegd en het tijdstip van registratie. Bij elke afzonderlijke bijdrage wordt eveneens het IP-adres en het tijdstip vastgelegd. De aldus verkregen gegevens worden niet op internet gepubliceerd, met uitzondering van het gekozen pseudoniem en de inhoud van de bijdrage. De stichting gebruikt de niet-openbare gegevens om inzicht te krijgen in de soorten gebruikers van de site; om deelnemers in staat te stellen eventuele bijdragen te corrigeren of te laten verwijderen en om eventueel misbruik zoals spamming te bestrijden of om deelnemers uit te sluiten die de gebruiksregels van het forum hebben overtreden. De gebruiksregels zijn te vinden op <http://www.<naamwebsite>.nl/gebruiksregels>.

Het e-mailadres wordt verder specifiek gebruikt om het gekozen pseudoniem en wachtwoord te bevestigen en eventueel een nieuw wachtwoord toe te sturen. De stichting kan het e-mailadres ook gebruiken om een bericht door te sturen van een andere deelnemer, mits de deelnemer daar toestemming voor heeft gegeven bij de registratie.

De niet-openbare gegevens worden door de stichting niet aan derden verstrekt of voor enig ander doel gebruikt, met uitzondering van wettelijke verplichtingen om desgevraagd gegevens te verstrekken aan bevoegde instanties.

Bij het pseudoniem kan desgewenst een openbaar profiel worden aangemaakt, met nadere informatie over degene die de bijdrage levert, zoals bijvoorbeeld geslacht en leeftijd. Het aanmaken van een profiel is niet verplicht.

4 Ontvangers

De informatie op de website en in het discussieforum is openbaar en wereldwijd toegankelijk. Wie een bijdrage levert, gaat ermee akkoord dat zijn bijdrage door een onbekende groep lezers op onbekende wijze verder verwerkt kan worden. Om eventuele nadelige gevolgen van publicatie te voorkomen, zeker nu het gaat om bijzondere persoonsgegevens met betrekking tot ziekte, verwijdt de stichting bijdragen waarin identificeerbare informatie wordt gepubliceerd over derden. De stichting ontraadt deelnemers ten zeerste om identificeerbare informatie over zichzelf te publiceren.

5 Rechten deelnemers

Deelnemers aan het forum geven door registratie ondubbelzinnige toestemming voor het registreren van hun persoonsgegevens door de stichting en het publiceren op internet van hun bijdrage, inclusief bijzondere persoonsgegevens. Minderjarigen, dat wil zeggen personen onder de zestien jaar, mogen zich alleen registreren met toestemming van hun ouders of voogd. Iedereen kan zijn toestemming te allen tijde intrekken en verzoeken om verwijdering van zijn gegevens. Desgevraagd verwijdt de stichting de gegevens die benodigd waren voor registratie en anonimiseert de stichting bijdragen aan het forum. Dat wil zeggen dat het gekozen pseudoniem wordt vervangen door de generieke term 'verwijderd' en het eventuele bijbehorende profiel wordt gewist. De bijdragen zelf blijven in het forum staan, om de logica van de discussie niet te verstoren, tenzij een deelnemer een bijzondere omstandigheid aanvoert om een specifieke bijdrage te verwijderen, bijvoorbeeld omdat de bijdrage de deelnemer identificeerbaar maakt.

¹¹³⁾ Met dit voorbeeld licht het CBP toe hoe de tien elementen van een privacyverklaring in een concreet geval kunnen worden ingevuld. De privacyverklaring staat los van eventueel benodigde algemene voorwaarden of specifieke gebruiksregels. In het kader van privacy by design verdient het de voorkeur om systemen te ontwerpen waarbij geen of zo min mogelijk persoonsgegevens worden verwerkt, dus ook geen verplichte registratie van forumdeelnemers.

Om een verwijder- of correctieverzoek te kunnen uitoefenen, is het noodzakelijk dat de deelnemer de gegevens meldt waarmee hij zich heeft geregistreerd. De stichting neemt contact op met het e-mailadres dat bij registratie is opgegeven.

Het adres voor verwijder- en correctieverzoeken is: privacy@<naamwebsite>.nl

6 Privacyvragen

Vragen over het privacybeleid van de website en het forum kunnen per post aan de stichting worden gesteld, t.l.v. de voorzitter van het bestuur, of per e-mail via privacy@<naamwebsite>.nl

7 Overige gegevensverwerking

De website legt de IP-adressen vast van bezoekers van de website, door middel van een extern statistiekenprogramma. Dat betekent dat alle bezoekers van de website en het forum eerst langs een externe server worden geleid, voor zij op de website van de stichting terechtkomen. De statistieken worden gebruikt om de vindbaarheid en het gebruik van (onderdelen van) de site te meten door bezoekers en de benodigde servercapaciteit in te kunnen schatten. De website gebruikt geen cookies of andere methodes om op geautomatiseerde wijze gegevens te verzamelen.

8 Beveiliging

Voor de registratie van deelnemers aan het forum gebruikt de stichting een beveiligd protocol, https. De aldus verkregen gegevens worden door de stichting opgeslagen in een adequaat beveiligde database, die niet aan internet is verbonden. De gegevens op de website en het discussieforum zijn opgeslagen in een database die met internet is verbonden en adequaat is beveiligd tegen ongeoorloofd gebruik door derden, zoals wijziging van gegevens. Alle gegevens op de website en in het discussieforum zijn openbaar toegankelijk en kunnen dus door elke derde naar zijn eigen systeem worden gekopieerd. De afzonderlijke pagina's met bijdragen zijn niet indexeerbaar voor zoekmachines.

9 Bewaartermijn

Alle gegevens op de website en in het discussieforum blijven beschikbaar op internet zolang de stichting daartoe de middelen en mogelijkheden heeft. Voor een eventuele uitsluiting van het forum geldt een termijn van 1 jaar, gebaseerd op het IP-adres of de IP-adressen van een deelnemer die de gebruiksregels heeft overtreden. Na het verstrijken van 12 maanden wordt het IP-adres of worden de IP-adressen verwijderd uit de blokkadelijst.

10 Melding bij het CBP

De stichting heeft het discussieforum gemeld bij het CBP als een verwerking van bijzondere persoonsgegevens, onder nummer m0000000.